

<p>Simicskó István: Az országvédelem és országmozgósítás szervezeti, hatásköri, irányítási rendszere minősített időszakokban (Történelmi korokon át napjaink hatályos szabályozásáig)</p>	<p>Urbán Lajos: A tartalékos erők helye, szerepe, működésének aspektusai a magyar nemzeti haderőben</p>
<p>Az emberek általában nem is gondolkodnak efelől azért, mert - egy hasonlattal éve - a biztonság olyan, mint a levegő: csak akkor érezzük hiányát, ha nincs. (115)</p>	<p>Persze tudjuk a biztonság olyan, mint a levegő: csak akkor érezzük hiányát, amikor nincs. (5)</p>
<p>Nem tagadhatjuk, hogy látszólag biztonságosabb világban élünk, mint elődeink. Fantasztikus védelmi rendszereink vannak, csúcstechnika és csúcstechnológia vigyáz ránk az űrből, amely eszközöket többemeletnyi mélységben lévő szupertitkos bunkerekből irányítanak. Olyan nemzetközi szervezeteket hoztunk létre, amelyek politikai, gazdasági, valamint tudományos egyeztetések révén harmonikus egyensúlyt képesek fenntartani. Mindezek ellenére veszélyek közepette élünk, és illúzió azt hinni, hogy nincs már szükség azokra a védelmi intézkedésekre, amelyek az államszervezet számára cselekvési programot írnak elő. (115)</p>	<p>Nem tagadhatjuk, hogy látszólag biztonságosabb világban élünk, mint elődeink. Fejlett védelmi rendszereink vannak, csúcstechnika- és technológia vigyáz ránk, nemzetközi szervezeteket hoztunk létre, amelyek politikai, gazdasági, valamint tudományos együttműködés nyomán bizonyos egyensúlyt képesek fenntartani. (...) Mindezek ellenére, jelenleg még illúzió azt hinni, hogy nincs már szükség azokra a védelmi intézkedésekre, amelyek az államszervezet számára cselekvési programot írnak elő. (5-6)</p>
<p>Az Európában és hazánkban végbement történelmi léptékű változások, NATO- és EU-tagságunk, valamint az Amerikai Egyesült Államok, a Szövetség és az Unió közös biztonság- és védelempolitikai stratégiáinak változásai a belátható időben egyre javuló biztonsági környezetbe helyezik hazánkat. (9)</p>	<p>Európában és hazánkban végbement történelmi léptékű változások, a Szövetség és az Unió közös biztonság- és védelempolitikája a belátható időben egyre javuló biztonsági környezetbe helyezik hazánkat. (5)</p>
<p>Nagy a felelőssége azoknak, akik döntenek az elégséges és szükséges biztonság mértékéről, mert bűnös felelőtlenség a biztonságérzetet magas szinten tartani a társadalomban, ha az nincs kellően alátámasztva a beavatkozás eszközeivel. Ennek ellenkezője is rendkívül káros lehet, és felboríthatja a társadalom normális működését, ha a biztonsági kockázatokat meghaladó intézkedésekkel az embereket hétköznapijaik során látványosan arra figyelmeztetik, hogy veszély leselkedik rájuk. (115-116)</p>	<p>Nagy a felelőssége azoknak, akik döntenek az elégséges és szükséges biztonság mértékéről, mert bűnös felelőtlenség a biztonságérzetet magas szinten tartani a társadalomban, ha az nincs kellően alátámasztva a beavatkozás eszközeivel. Ennek ellenkezője is rendkívül káros lehet, és felboríthatja a társadalom normális működését, ha a biztonsági kockázatokat meghaladó intézkedésekkel az embereket hétköznapijaik során látványosan arra figyelmeztetik, hogy veszély leselkedik rájuk. (6)</p>
<p>A biztonságpolitika és a biztonsági struktúrák célja a valós biztonság megteremtése, ami az emberek biztonságérzetén keresztül igazolódik vissza. (115)</p>	<p>A biztonságpolitika és a biztonsági struktúrák célja a valós biztonság megteremtése, ami az emberek biztonságérzetén keresztül igazolódik vissza. (6)</p>

<p>Biztonságunk szavatolásához hazánknak megfelelő honvédelmi rendszerrel kell rendelkeznie. A biztonság és a hon védelmének kérdése, a nemzeti szuverenitás helyzete a demokratikus államok közösségének gondolkodásában - a nemzetközi biztonsági és katonapolitikai helyzetben bekövetkezett pozitív változások ellenére - továbbra is prioritás marad. (9)</p>	<p>Biztonságunk szavatolásához hazánknak megfelelő honvédelmi rendszerrel kell rendelkezni. A biztonság és a hon védelmének kérdése, a nemzeti szuverenitás helyzete a demokratikus államok közösségének gondolkodásában, a nemzetközi biztonsági és katonapolitikai helyzetben bekövetkezett pozitív változások ellenére, továbbra is prioritás marad. (6)</p>
<p>Magyarország honvédelme - a Közép-Európában elfoglalt sajátos geopolitikai és geostratégiai helyzetéből adódóan, az ismert történelmi átrendeződések és folytatódó átalakulások miatt - napjainkban is a nemzet, az ország és az állam biztonságának és védelmének nélkülözhetetlen garanciája. (...) a legnagyobb fenyegetések ellen „védettek” vagyunk ugyan, de ez nem jelenti azt, hogy csak az integrációs biztonság feladata lenne az államok sajátos nemzeti érdekeinek védelme. Sőt, maguk a szervezetek arra ösztönzik az egyes tagállamokat, hogy olyan védelmi képességeket alakítsanak ki, amelyek mellett csak szélsőséges körülmények között válik szükségessé a szövetségesek gyakorlati katonai támogatása, segítsége. (9)</p>	<p>Magyarország honvédelme - a Közép-Európában elfoglalt sajátos geopolitikai és geostratégiai helyzetéből adódóan, az ismert történelmi átrendeződések, valamint a környezetünkben folytatódó átalakulások miatt - napjainkban is a nemzet biztonságának nélkülözhetetlen garanciája. A Szövetséghez tartozás filozófiája nem jelenti azt, hogy csak az integrációs biztonság feladata lenne az államok sajátos nemzeti érdekeinek védelme. Sőt, maguk a szervezetek arra ösztönzik az egyes tagállamokat, hogy olyan védelmi képességeket alakítsanak ki, amelyek mellett csak szélsőséges körülmények között válik szükségessé a szövetségesek gyakorlati katonai támogatása. (6)</p>
<p>Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a demokratikus nemzetállamok védelme továbbra is két pilléren kell hogy nyugodjon: a nemzeti önerőn, illetve a szövetségesek támogatásán. Ebből eredően a katonai védelem szervezése két - elveiben közel azonos, de a végrehajtás eszközszerében és vezetésében eltérő - rendszerre alapozódik. Döntő elvként ma is az érvényesül, hogy az érintett államok felelőssége saját biztonságuk garantálása, amelyhez a nemzeti források elégtelensége esetén - meghatározott esetekben - támogatást, segítséget kapnak. Az egyik a külső szövetséges katonai támogatást igénylő helyzetben a fenyegetés elhárítása során (a NATO alapokmánya, azaz a „Washingtoni Szerződés 5. cikkelye szerinti esetekben) a felelő-végrehajtás vezetése már kikerül a nemzeti kompetenciából, a végrehajtásba bevont magyar erők a szövetséges parancsnokság alárendeltségébe kerülnek, és tevékenységüket a szövetségi eljárások alapján folytatják. Egy ilyen</p>	<p>Ez egyúttal azt is jelenti, hogy a demokratikus nemzetállamok védelmét továbbra is két pillére kell alapozni: a nemzeti önerőre, illetve a szövetségesek támogatására. Ebből eredően a katonai védelem szervezése két - elveiben közel azonos, de a végrehajtás eszközszerében és vezetésében eltérő - rendszerre alapozódik. Döntő elvként ma is az érvényesül, hogy az érintett államok felelőssége saját biztonságuk garantálása, amelyhez a nemzeti források elégtelensége esetén - meghatározott esetekben - támogatást kapnak. A külső szövetséges katonai támogatást igénylő helyzetben a fenyegetés elhárítása során a műveletek vezetése már kikerül a nemzeti kompetenciából, a végrehajtásba bevont magyar erők a szövetséges parancsnokság alárendeltségébe kerülnek, és tevékenységüket a szövetségi eljárások alapján folytatják. Egy ilyen NATO-művelet szervezeti kereteit, vezetési-irányítási és együttműködési kérdéseit a</p>

<p>NATO-művelet szervezeti kereteit, vezetési-irányítási és együttműködési kérdéseit, az erők alárendeltségi viszonyait, a katonai eljárásokat a Szövetség által elfogadott szabályozások pontosan rögzítik.</p> <p>A másik helyzet az, amikor külső fegyveres támogatás nélkül, csak a nemzeti önerőre alapozva, a védelmi képességek megerősítése révén kerül sor a válsághelyzet kezelésére, elhárítására, a honi terület védelmére. Egy ilyen helyzet kezelése teljesen nemzeti kompetencia és egyben felelősség is. Ez utóbbi válsághelyzet kezeléséhez is úgy kell kialakítani a végrehajtás körülményeit és feltételrendszerét, hogy azok lehetővé tegyék a nemzeti eszközrendszer elégtelensége esetén a külső támogatásos rendre való áttérést. (9-10)</p>	<p>Szövetség által elfogadott szabályozások pontosan rögzítik.</p> <p>A másik helyzet, amikor külső fegyveres támogatás nélkül, csak a nemzeti önerőre alapozva, a védelmi képességek megerősítése révén kerül sor a válsághelyzet elhárítására. Egy ilyen helyzet kezelése teljesen nemzeti kompetencia, és egyben felelősség is. Ez utóbbi válsághelyzet kezeléséhez is úgy kell kialakítani a végrehajtás feltételrendszerét, hogy azok lehetővé tegyék a nemzeti eszközrendszer elégtelensége esetén a külső támogatásos rendre való áttérést. (6-7)</p>
<p>Kétségtelenül az alkotmányos alapelvek érvényesülése tekintetében a rendszerváltás időszaka óta számos eredményt tudunk felmutatni, azonban a tárgyilagosság jegyében azt is szükséges kinyilvánítani, hogy a változások a honvédelem működési környezetére kedvezőtlen hatásokat is hoztak. (12)</p>	<p>Az alkotmányos alapelvek érvényesülése tekintetében a rendszerváltás óta kétségtelenül számos eredményt tudunk felmutatni, a tárgyilagosság jegyében azonban azt is szükséges leszögezni, hogy a változások a honvédelem működési környezetére kedvezőtlen hatásokat is gyakoroltak. (7)</p>
<p>Amely hiányosságok kijavítására megalapozott és a következetesség szándékával végig vitt cselekvési programokra van szükség – többek között az értekezés témájával releváns területeken. (12-13)</p>	<p>E megkerülhetetlen feladat teljesítéséhez, a többi között az értekezés témájával releváns területeken tudományosan megalapozott döntésekre és a következetesség szándékával végig vitt cselekvési programokra van szükség. (7)</p>
<p>A honvédelem rendszertani meghatározása, amelynek keretében elemzem, rendszerezem a kapcsolatos fogalmakat, feltárom a hiányosságokat és javaslatot teszek új fogalmi meghatározásra. (17)</p>	<p>A Tartalékos Erők rendszertani meghatározására törekszem, amelynek keretében értelmezem, rendszerezem a kapcsolatos fogalmakat, feltárom a hiányosságokat, és javaslatot teszek új fogalmi meghatározásra. (11)</p>
<p>Az értekezés témájával releváns területeken végzett kutatási eredményekre is alapozva, elemzem és értékelem a honvédelem és a társadalom viszonyrendszerét, javaslatot teszek annak javítására. (17)</p>	<p>Az értekezés témájával releváns területeken végzett kutatási eredményekre is alapozva elemzem és értékelem a honvédelem és a társadalom jelenlegi viszonyát, javaslatot teszek annak javítására. (11)</p>
<p>Összességében egy olyan új rendszer elemeinek kidolgozására és – parlamenti munkám során - elfogadtatására törekszem, amely összhangban van a kor követelményeivel, a</p>	<p>Összességében egy olyan új honvédelmi rendszer elemeinek kidolgozására és elfogadtatására törekszem, amely összhangban van a kor követelményeivel, a</p>

nemzetközi biztonsági környezet fejlődési tendenciáival és a hazai lehetőségekkel. (17)	nemzetközi biztonsági környezet fejlődési tendenciáival és a magyar lehetőségekkel. (11)
Az ókori Kínában Szun Ce a Kr. e. IV. században elemezte a háború megívásának törvényszerűségeit, a hadviselés katonai és nem katonai szabályait - bemutatta az ország katonai felkészítésének, a hadsereg tevékenységét biztosító gazdasági feltételeknek, a lakosság kötelezettségeinek helyét és szerepét a hadviselésben. (21)	Az ókori Kína vonatkozásában Szun Ce a Kr. e. IV. század időszakára vonatkoztatva közvetlenül is elemzi a háború megívásának törvényszerűségeit, bemutatta az ország „katonai” felkészítésének, a hadsereg tevékenységét biztosító gazdasági feltételeknek, továbbá a lakosság kötelezettségeinek helyét és szerepét a hadviselésben. (13)
A magyar történelem korai időszakaiban, az államiság kialakulását követően fellelhetők a honvédelemmel, a védelmi igazgatással kapcsolatos rendelkezések. Ennek első írásos emlékei Szent István király uralkodásának időszakára vonatkoznak. (27)	A magyar történelem korai időszakaiban már az államiság kialakulását követően fellelhetők a honvédelemmel kapcsolatos rendelkezések. Ennek első írásos emlékei Szent István király uralkodásának időszakára vonatkoznak, amelyekben az uralkodó - több évszázadra - meghatározta az országvédelem irányítási szintjeinek jogköreit. (13-14)
A Magyar Köztársaság Biztonság- és Védelempolitikai alapelveit az 94/1998. (XII. 29.) határozat 17 pontban fogalmazza meg. A dokumentum szerint a Magyar Köztársaság a biztonságot átfogó módon értelmezi. A hagyományos politikai és katonai tényezőkn túl kiterjeszti a széles értelemben vett dimenzióra (gazdasági, emberi jogi, környezeti, kisebbségi stb.). (...) Megfogalmazza a Magyar Köztársaság biztonságpolitikájának fő céljait, és a célok elérésének módját. A biztonságot két pillérre - a kollektív védelem elvére és a nemzet önerejére - építi: - Honvédelmünk működésének szabályozására a jogszabályi hierarchia teljes vertikuma szolgál. - A honvédelem integrált rendszer-igénye kiterjedt rendeltetéseiből, feladataiból következik, amely megköveteli a társadalom által fenntartott különböző rendszerek (alrendszerek) erőforrásainak felhasználását az egységes nemzeti célok teljesítése érdekében. - A honvédelmi képességek megteremtése az országot veszélyeztető kockázati tényezőkkel arányos és releváns védelmi erőforrások (különböző szempontok szerint csoportosítható, úgymint: katonai, polgári, emberi, szervezeti, gazdasági, szellemi,	a Magyar Köztársaság Biztonság- és Védelempolitikai alapelveit az 94/1998. (XII. 29.) határozat fogalmazza meg. A dokumentum szerint a Magyar Köztársaság a biztonságot átfogó módon értelmezi. A hagyományos politikai és katonai tényezőkn túl kiterjeszti a széles értelemben vett dimenzióra (gazdasági, emberi jogi, környezeti, kisebbségi stb.). Megfogalmazza a Magyar Köztársaság biztonságpolitikájának fő céljait, és a célok elérésének módját. A biztonságot két pillérre - a kollektív védelem elvére és a nemzet önerejére - építi: - honvédelmünk működésének szabályozására a jogszabályi hierarchia teljes vertikuma szolgál. A kifejlesztésre kerülő Tartalékos Erők jövőbeli működésének szabályozása előrevetíti ezek kiegészítését, illetve újak megalkotását; - a honvédelem integrált rendszer-igénye kiterjedt rendeltetéseiből, feladataiból következik, amely megköveteli a társadalom által fenntartott különböző rendszerek (alrendszerek) erőforrásainak felhasználását az egységes nemzeti célok teljesítése érdekében. A Tartalékos Erők létrehozásával az önkéntes tartalékos rendszer fejlesztésével összefüggésben kiemelten fontos aláhúzni, hogy az ne a Magyar

<p>politikai, diplomáciai stb.) összessége. A honvédelmi képességek között meghatározó elem a katonai védelem alapját képező, szövetségi rendszerben működő nemzeti haderő.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A honvédelmi képességek fenntartása megköveteli az erőforrások működőképességének megőrzését és folyamatos fejlesztését; - A mozgósítás a honvédelem elemeinek, valamint erőforrásainak különböző szintű aktivizálását jelenti a törvényben meghatározott minősített időszakok és a honi válságkezelési követelmények szerint. (65-66) 	<p>Honvédség, a hivatásos, szerződéses szolgálat alternatívája, vagy ellenpontja legyen, hanem a Magyar Haderő, erőforrás-igényének valós tartalék komponenseként kell létrejönnie. A két rendszernek egymással szoros kohézióban kell működnie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - a honvédelmi képességek megteremtése az országot veszélyeztető kockázati tényezőkkel arányos és releváns védelmi erőforrások (különböző szempontok szerint csoportosítható, úgymint: katonai, polgári, emberi, szervezeti, gazdasági, szellemi, politikai, diplomáciai stb.) összessége. A honvédelmi képességek között meghatározó elem a katonai védelem alapját képező, szövetségi rendszerben működő nemzeti haderő. Ezt hivatottak a hiányzó képességekkel kiegészíteni a Tartalékos Erők; - a honvédelmi képességek fenntartása megköveteli az erőforrások működőképességének megőrzését és folyamatos fejlesztését; - a mozgósítás a honvédelem elemeinek, valamint erőforrásainak különböző szintű aktivizálását jelenti a törvényben meghatározott minősített időszakok és a honi válságkezelési követelmények szerint. (86-87)
<p>Meggyőződésem szerint a honvédelemben történő személyes részvétel kérdésében az alábbi alapelv deklarációját tartanám szükségesnek: minden felnőtt, cselekvőképes állampolgár képessége és lehetősége szerint vállalhasson részt a hon védelmének komplex feladataiban! (67)</p>	<p>A honvédelemben történő személyes részvétel kérdésében osztom azok véleményét, akik azon alapelvet hangsúlyozzák, hogy, <i>minden felnőtt, cselekvőképes állampolgár képessége és lehetősége szerint vállalhasson részt a honvédelem feladataiból!</i> (89)</p>
<p>A honvédelmi nevelés legfontosabb színterének a családot és az iskolát kell tekinteni, amelyek hatásrendszerükben kölcsönösen erősítik, vagy éppen kiegészítik egymást. (100)</p>	<p>A honvédelmi nevelés első és legfontosabb színterének a családot és az iskolát kell tekinteni, amelyek hatásrendszerükben kölcsönösen erősítik, vagy éppen kiegészítik egymást. (117)</p>
<p>A demokratikus berendezkedésű országok - amilyen Magyarország is - nevelési filozófiájában a honvédelmi nevelés a nemzeti és egyetemes értékek védelmére, a személyiség társadalmi érdekű fejlesztésére irányul. Vagyis ki kell művelni a nevelés adekvát tartalmát, helyes módszereit és arányait. A magyar oktatásban - bizonyos korrekciókkal – folytatásra vállalható kezdeményezésnek tekinthető, hogy a</p>	<p>A demokratikus berendezkedésű országok - köztük Magyarország - nevelési filozófiájában a honvédelmi nevelésnek a nemzeti és egyetemes értékek védelmére, a személyiség társadalmi érdekű fejlesztésére kell irányulnia, vagyis ki kell művelni a nevelés adekvát tartalmát, helyes módszereit és arányait. A magyar oktatásban bizonyos korrekciókkal támogatásra alkalmas kezdeményezésnek tekinthető, hogy a</p>

középiskolákban a Katonai alapismeretek felkerültek a választható érettségi tantárgyak listájára. (101)	középiskolákban a katonai alapismeretek felkerültek a választható érettségi tantárgyak listájára. (117)
Szükségesnek gondolom nyomatékosan hangsúlyozni, hogy az iskolákban nem katonai nevelést, hanem honvédelmi nevelést - és azt is kizárólag indirekt módszerekkel - szabad folytatni. „Katonai ismereteket” direkt módszerekkel bevinni a gyerekek közé - rossz pedagógiai lépésnek gondolom, mert nem valamiféle militáns szemléletet, hanem a haza sorsáért és mindannyiunk biztonságáért viselt közös felelősséget szeretnénk erősíteni. A szűken értelmezett katonai ismeretek helyett korszerű, érdekes és a tanulók számára más területen is hasznosítható tananyagot kell biztosítani. Például juttassunk el az iskolákba korszerű multimédiás oktatóprogramokat, olyan témájúakat, amelyek illeszthetők más iskolai tárgyak programjaihoz is, javítva ezzel egyben az iskolák metodikai eszköztárát. Ilyen kapcsolódási pont lehet a hadseregben „Egészségügyi ismeretek” néven, az általános- és középiskolák tantervébe a közelmúltban bevezetett „Egészségtan” tantárgy. (101-102)	Szükségesnek látom nyomatékosan hangsúlyozni, hogy az iskolákban nem katonai nevelést, hanem honvédelmi nevelést - és azt is kizárólag indirekt módszerekkel - szabad folytatni. „Katonai ismereteket” direkt módszerekkel bevinni a gyerekek közé rossz pedagógiai lépésnek gondolom, mert nem egyfajta militáns szemléletet, hanem a haza sorsáért és mindannyiunk biztonságáért viselt közös felelősséget kell erősíteni. A szűken értelmezett katonai ismeretek helyett korszerű, érdekes és a tanulók számára más területen is hasznosítható tananyagot kell biztosítani. Például juttassunk el az iskolákba korszerű multimédiás oktatóprogramokat, olyan témájúakat, amelyek illeszthetők más iskolai tárgyak programjaihoz is, javítva ezzel egyben az iskolák metodikai eszköztárát. Ilyen kapcsolódási pont lehet a haderőben „Egészségügyi ismeretek” néven, az általános- és középiskolák tantervébe a közelmúltban bevezetett „Egészségtan” tantárgy. (118)
A 2004. évi CV. törvény 4 részre osztottan tárgyalja a honvédelmi feladatok megvalósítását. Az első részben a honvédelem alapjai, a másodikban a Magyar Honvédség, a harmadikban a rendkívüli intézkedések, és végül, a negyedik részben záró rendelkezések találhatók. (96)	A 2004. évi CV. törvény négy részre osztottan tárgyalja a honvédelmi feladatok megvalósítását. Az első részben a <i>honvédelem alapjai</i> , a másodikban a <i>Magyar Honvédség</i> , a harmadikban a <i>rendkívüli intézkedések</i> , és végül, a negyedik részben <i>záró rendelkezések</i> találhatók. (121)
Véleményem szerint jelen korunk biztonsági kockázatainak hatékony kezelése érdekében célszerű lenne külön törvényben szabályozni a Magyar Honvédség jogállását, szervezeti felépítését, függelmi viszonyait, a parancs és a parancsadás jogát, belső rendelkezéseit, a fegyverhasználat módját, a szolgálati kutya alkalmazásának lehetőségét stb. egy „intézményi törvényben”, hasonlóan a rendőrségi törvényhez. A honvédelem alapjait - amelyek a honvédelmi kötelezettségek rendszerét, a potenciális hadkötelesekre egyes minősített időszakokban vonatkozó szabályokat	Véleményem szerint jelen korunk biztonsági kockázatainak hatékony kezelése érdekében célszerű lenne külön „intézményi törvényben”, hasonlóan a rendőrségi törvényhez szabályozni a Magyar Honvédség jogállását, szervezeti felépítését, függelmi viszonyait, a parancs és a parancsadás jogát, belső rendelkezéseit, a fegyverhasználat módját stb. A honvédelem alapjait - amelyek a honvédelmi kötelezettségek rendszerét, a potenciális hadkötelesekre egyes minősített időszakokban vonatkozó szabályokat tartalmazzák - egy másik törvényben lehetne összefoglalni a rendkívüli intézkedések

<p>tartalmazza - egy törvényben lehetne összefoglalni a rendkívüli intézkedések körével, az akkor alkalmazható jogkorlátozásokkal, a válsághelyzetek megoldását irányítók jogkörével. (96)</p>	<p>körével, az akkor alkalmazható jogkorlátozásokkal, a válsághelyzetek megoldását irányítók jogkörével. (121)</p>
<p>A jelenlegi törvényt két részre osztó szándék azonban még nem oldja meg azt a kiolvasható ellentmondást, hogy az 1-2. §-okban megfogalmazott célokat valójában nem támasztják alá a honvédelmi törvény további paragrafusai. A honvédelemre való felkészülés fontosságát ugyan kimondja a törvény, de annak megvalósítását sem a gazdaság, sem az állampolgárok oldaláról nem teszi lehetővé. Ezt az alapvető hiányosságot elsőrendű feladat lenne felszámolni.</p> <p>Az 5. § (1) bekezdése alapján a magyar állampolgárok a nemzeti és szövetségi védelmi feladatok végrehajtása érdekében általános honvédelmi kötelezettségként személyes szolgálat és vagyoni szolgáltatás teljesítésére kötelezhetők. Ezen szabályozás alapján, ha bármely NATO-tagországot fegyveres támadás éri, akkor a magyar állampolgárok sorkatonai szolgálatra és akár az adott ország védelmére is kötelezhetők, hiszen nemcsak nemzeti, hanem szövetségi védelmi feladatokra is igénybe vehetők. A szövetségi kötelezettség tartalmát pontosítani szükséges a jövőben.</p> <p>Úgy vélem, az Észak-atlanti Szerződés 5. cikke alapján a jövőben kialakításra kerülő professzionális Magyar Honvédség erőit, illetve annak meghatározott egységeit célszerű abba a körbe érteni, amelyek részt vehetnek a közösségi védelmi feladatok ellátásában. A 6. § (1) bekezdése szűkítette a potenciális hadkötelesek korosztályát 18-40. életév közé. (96-97)</p>	<p>A jelenlegi törvényt két részre osztó szándék azonban még nem oldja meg azt a kiolvasható ellentmondást, hogy az 1-2. §-ban megfogalmazott célokat valójában nem támasztják alá a honvédelmi törvény további paragrafusai. A honvédelemre való felkészülés fontosságát ugyan kimondja a törvény, de annak megvalósítását sem a gazdaság, sem az állampolgárok oldaláról nem teszi lehetővé. Ezt az alapvető hiányosságot elsőrendű feladatként kellene felszámolni. Ezért fontos lenne az önkéntes tartalékos szolgálat teljesítésének teljes körű szabályozása, ezáltal avítva és megteremtve az ilyen szolgálati viszony létesítésének feltételeit, hatékony teljesítésének a lehetőségét.</p> <p>Az 5. § (1) bekezdése alapján a magyar állampolgárok a nemzeti és szövetségi védelmi feladatok végrehajtása érdekében általános honvédelmi kötelezettségként személyes szolgálat és vagyoni szolgáltatás teljesítésére kötelezhetők. Ezen szabályozás alapján, ha bármely NATO-tagországot fegyveres támadás éri, akkor a magyar állampolgárok sorkatonai szolgálatra és akár az adott ország védelmére is kötelezhetők, hiszen nemcsak nemzeti, hanem szövetségi védelmi feladatokra is igénybe vehetők. A szövetségi kötelezettség tartalmát pontosítani szükséges a jövőben. Fontos feladat a tartalékosok missziós szolgálatteljesítési lehetőségének megteremtése.</p> <p>Úgy vélem, az <i>Észak-atlanti Szerződés 5. cikke</i> alapján a jövőben kialakításra kerülő professzionális Magyar Nemzeti Haderőt (Magyar Honvédség erőit, Tartalékos Erőket), illetve annak meghatározott egységeit célszerű abba a körbe érteni, amelyek részt vehetnek a közösségi védelmi feladatok ellátásában. A 6. § (1) bekezdése szűkítette a potenciális hadkötelesek korosztályát 18-40. életév közé. (121-122)</p>

<p>Az új honvédelmi törvény alapvetően változtatta meg a honvédelmi kötelezettségek korábbi - 1868-tól fennálló - általános hadkötelezettségének a rendszerét. A hadkötelezettség békeidőszakban nem terheli az állampolgárokat, ennek bevezetésére kizárólag a megelőző védelmi helyzet, illetve a rendkívüli állapot kihirdetését követően kerülhet sor. Az általános hadkötelezettség bevezetése rendkívüli állapot idején automatikus, míg megelőző védelmi helyzetben az Országgyűlés külön 2/3-os döntésétől függ. (...) Törvényességi és komoly mozgósítás-szakmai aggályokat vetnek fel a rendkívüli állapot idején elrendelendő, hadkötelezettségre vonatkozó kritériumok. A törvény előírja, hogy a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező, minden nagykorú, magyar állampolgárságú férfi hadköteles. A hadkötelezettség a 18. év betöltésekor kezdődik, és annak az évnek a december 31. napjáig áll fenn, amelyben a hadköteles a 40. évét betölti. (66-67)</p>	<p>Az új honvédelmi törvény alapvetően változtatta meg a honvédelmi kötelezettségek korábbi - 1868-tól fennálló - általános hadkötelezettségének a rendszerét. A hadkötelezettség békeidőszakban nem terheli az állampolgárokat, ennek bevezetésére kizárólag a megelőző védelmi helyzet, illetve a rendkívüli állapot kihirdetését követően kerülhet sor. Az általános hadkötelezettség bevezetése rendkívüli állapot idején automatikus, míg megelőző védelmi helyzetben az Országgyűlés külön kétharmados döntésétől függ. Törvényességi és komoly mozgósítás-szakmai aggályokat vetnek fel a rendkívüli állapot idején elrendelendő, hadkötelezettségre vonatkozó kritériumok. A törvény előírja, hogy a Magyar Köztársaság területén lakóhellyel rendelkező, minden nagykorú, magyar állampolgárságú férfi hadköteles. A hadkötelezettség a 18. év betöltésekor kezdődik, és annak az évnek a december 31. napjáig áll fenn, amelyben a hadköteles a 40. évét betölti. (122)</p>
<p>A törvény első két szakasza különösen nem áll összhangban a törvénytől elvárható szellemiséggel. (...) A nők kirekesztése a katonai szolgálat lehetőségéből nemcsak jogegyenlőségi kérdés, hanem a jelenlegi hivatásos haderőben szolgáló nők aránya alapján is ellentmondásos. 2007. évi statisztikai adat alapján a nők aránya a hivatásos haderőben 20,3 százalék. (67...69)</p>	<p>A törvény első két szakasza különösen nem áll összhangban a törvénytől elvárható szellemiséggel. <i>A nők kirekesztése a katonai szolgálat lehetőségéből</i> nemcsak jogegyenlőségi kérdés, hanem a jelenlegi hivatásos haderőben szolgáló nők aránya alapján is ellentmondásos. 2007. évi statisztikai adat alapján a nők aránya a hivatásos haderőben 20,3 százalék, a 2009. évi adatok is azt mutatják, hogy ez az arány lényegében nem változott. (123)</p>
<p>Az új honvédelmi törvény az „önkéntes” jelzővel illetve a Magyar Honvédséget, mert az erre alkalmas magyar állampolgárok önként választhatják a katonai hivatást. Bár ez az elnevezés frazeológiaiilag sem állja meg a helyét, hiszen ebben az értelemben valamennyi munkavállaló állampolgár – asztalos, bróker, taxisofőr tanár stb. - önkéntesnek tekinthető. Ezzel szemben, ha valaki valóban önként szeretne vállalkozni, hogy a Magyar Köztársaság védelme érdekében katonai alapképzésben részesüljön (leszámítva a nem működő önkéntes tartalékos rendszert) arra nincs lehetősége. A törvény gyakorlatilag nem teszi lehetővé, hogy az állampolgárok részt</p>	<p>Az új honvédelmi törvény az „önkéntes” jelzővel illetve a Magyar Honvédséget, mert az erre alkalmas magyar állampolgárok önként választhatják a katonai hivatást. Bár ez az elnevezés frazeológiaiilag sem állja meg a helyét, hiszen ebben az értelemben valamennyi munkavállaló állampolgár önkéntesnek tekinthető. Ezzel szemben, <i>ha valaki valóban önként szeretne vállalkozni, hogy a Magyar Köztársaság védelme érdekében katonai alapképzésben részesüljön</i>, leszámítva a nem működő önkéntes tartalékos rendszert, <i>arra valóban nincsen lehetősége</i>. A törvény gyakorlatilag nem teszi lehetővé, hogy az állampolgárok részt</p>

<p>vehessenek a honvédelemre való felkészülésben. Bár a törvény kinyilatkoztatás szintjén épít a polgároknak a haza védelme iránti hazafias elkötelezettségére, valamint áldozatkészségére, de annak törvényi és cselekvési lehetőségei hiányában ez nem más, mint a formális felelősségvállalás fikciója. (69)</p>	<p>vehessenek a honvédelemi felkészülésben. Bár a törvény kinyilatkoztatás szintjén épít az állampolgároknak a haza védelme iránti hazafias elkötelezettségére, valamint áldozatkészségére, azonban annak törvényi és cselekvési lehetőségei hiányában ez nem más, mint a formális felelősségvállalás fikciója. (123)</p>
<p>Meggyőződésem szerint a honvédelemben történő személyes részvétel kérdésében az alábbi alapelv deklarációját tartanám szükségesnek: Minden felnőtt, cselekvőképes állampolgár képessége és lehetősége szerint vállalhasson részt a hon védelmének komplex feladataiban! (67)</p>	<p>Meggyőződésem szerint a honvédelemben történő személyes részvétel kérdésében az alábbi alapelv deklarációja lenne szükséges: Minden felnőtt, cselekvőképes állampolgár képessége és lehetősége szerint vállalhasson részt a hon védelmének komplex feladataiban! (123)</p>
<p>A katonai nyilvántartás pontosságának, naprakészségének esetleges hiányosságait elsősorban akkor érzékelhetnénk, ha valamilyen „éles helyzet” állna elő. Egy ilyen természetű hiányosság azonban végzetes lehet, ezért a törvény legnagyobb hibája a katonai nyilvántartási rendszer működtetésének ellehetetlenítése. (97)</p>	<p>A katonai nyilvántartás pontosságának, naprakészségének esetleges hiányosságait elsősorban akkor érzékelhetnénk, ha valamilyen „éles helyzet” állna elő. Egy ilyen természetű hiányosság azonban végzetes lehet, ezért a törvény legnagyobb hibája a katonai nyilvántartási rendszer működtetésének ellehetetlenítése. (124)</p>
<p>A 7. § (8) bekezdése alapján a honvédelmi miniszternek van lehetősége, hogy a katonai nyilvántartás szabályait rendeletben állapítsa meg. Érdemes lenne újragondolni az adatszolgáltatási kötelezettség rendszerét is, hiszen a jegyzőkre háruló feladatok végrehajthatósága, a potenciális hadkötelesek részletes adatainak összegyűjtése és továbbítása Magyar Honvédség központi adatfeldolgozó szerve, illetve a Hadkiegészítő Parancsnokság számára nem tűnik megoldhatónak. A hadköteles adatot szolgáltat a Hadkiegészítő Parancsnokság számára, de csak rendkívüli állapot vagy kihirdetett megelőző védelmi helyzet esetén. Békében nem szolgáltat adatot! A tájékoztatási, bejelentési és megjelenési kötelezettségek szabályozását célszerű lenne áttekinthetőbbé, egyértelműbbé tenni. (97)</p>	<p>A 7. § (8) bekezdése alapján a honvédelmi miniszternek van lehetősége, hogy a katonai nyilvántartás szabályait rendeletben állapítsa meg. Érdemes lenne újragondolni az adatszolgáltatási kötelezettség rendszerét is, hiszen a jegyzőkre háruló feladatok végrehajthatósága, a potenciális hadkötelesek részletes adatainak összegyűjtése és továbbítása Magyar Honvédség központi adatfeldolgozó szerve (KIAK), illetve a Hadkiegészítő Parancsnokság számára nem tűnik megoldhatónak. A hadköteles adatot szolgáltat a Hadkiegészítő Parancsnokság számára, de csak rendkívüli állapot vagy kihirdetett megelőző védelmi helyzet esetén. <i>Békében nem szolgáltat adatot!</i> A tájékoztatási, bejelentési és megjelenési kötelezettségek szabályozását célszerű lenne áttekinthetőbbé, egyértelművé tenni. (124)</p>
<p>A polgári szolgálat szabályait is pontosítani szükséges. Az alap probléma itt is az időtényezőben rejlik, hiszen a polgári szolgálat iránti engedélyt kérelmezni kell a behívóparancs kézbesítését követő</p>	<p>A polgári szolgálat szabályait is pontosítani szükséges. Az alapvető probléma itt is az időtényezőben rejlik, hiszen a polgári szolgálat iránti engedélyt kérelmezni kell a behívóparancs kézbesítését követő</p>

3. munkanapig. (98)	harmadik munkanapig. (125)
Célszerű lenne az egész törvényt átdolgozni, szem előtt tartva, hogy nemzetünk biztonságáért felelősséggel tartozunk, éppen ezért védelmi rendszereink kialakítását és megerősítését békeidőszakban kell elvégezni! (99)	Célszerű lenne az egész törvényt az új tartalékos rendszer (Tartalékos Erők) koncepciójának figyelembe vételével átdolgozni, szem előtt tartva, hogy nemzetünk biztonságáért felelősséggel tartozunk, éppen ezért védelmi rendszereink kialakítását és megerősítését békeidőszakban kell elvégezni. (126)
A legfontosabb elvnek azt kell tekinteni egy új szemléletű honvédelmi nevelés komplex programjainak kimunkálása során, hogy a fiatalok részvétele ezekben ne formális „kötelesség-ízű” foglalatosságot jelentsen, hanem a saját személyiségük épülését is szolgáló közösségi tevékenység örömet adó cselekvés legyen. (102)	A legfontosabb elvnek azt kell tekinteni egy új szemléletű honvédelmi nevelés komplex programjainak kimunkálása során, hogy a fiatalok részvétele ezekben ne formális „kötelesség-ízű” foglalatosságot jelentsen, hanem a saját személyiségük épülését is szolgáló közösségi tevékenység örömet adó cselekvés legyen. (146)
Az 1990-ben elkezdődött rendszerváltás folyamatának fontos eredménye a jogállamiság kereteinek megalkotása. A jogállamban jogszabályok rögzítik az állampolgárok, az állami szervek, a civil és gazdasági szervezetek jogait és kötelezettségeit. (...) Magyarország honvédelmét is törvényi keretek szabályozzák. Elsőként az Alkotmány, azaz az 1949. évi XX. törvény, majd a 2004. évi CV. honvédelmi törvény, továbbá az egyéb normatív szabályozók, mint például a Magyar Köztársaság biztonság- és védelempolitikai alapelvei (1998-ban elfogadva), a Magyar Honvédség hosszú távú fejlesztésének irányairól szóló országgyűlési határozatok (88/1995, 61/2000, 14/2004, 51/2007), a Magyar Honvédség létszámáról és belső állomány arányairól, az új haditechnikai eszközök beszerzéséről szóló határozatok, valamint a katonák jogállását szabályozó jogszabályok rendszere írja körül a honvédelem és a Magyar Honvédség működését. (62)	Az 1990-ben elkezdődött rendszerváltás folyamatának fontos eredménye a jogállamiság kereteinek megalkotása. A jogállamban jogszabályok rögzítik az állampolgárok, az állami szervek, a civil és gazdasági szervezetek jogait és kötelezettségeit. Magyarország védelmét is törvényi keretek szabályozzák: elsőként az <i>Alkotmány, azaz az 1949. évi XX. törvény</i> , az 1998-ban elfogadott Magyar Köztársaság <i>biztonság- és védelempolitikai alapelvei</i> , majd a <i>2004. évi CV. honvédelmi törvény</i> . Továbbá Magyar Honvédség hosszú távú fejlesztésének irányairól szóló országgyűlési határozatok a Magyar Honvédség létszámáról és belső állomány arányairól, az új haditechnikai eszközök beszerzéséről, valamint a katonák jogállását szabályozó jogszabályok rendszere írja körül a honvédelem és a Magyar Honvédség működését. (119)
Honvédelmünknek van egy békeidőszaki és az ettől eltérő, úgynevezett <i>minősített időszak</i> szabályrendszere. A Magyar Köztársaság Alkotmánya nevesíti a kihirdethető minősített időszakokat, amelyeket részletesen a honvédelmi, illetve más törvények - például a katasztrófatörvény - tartalmazzák. (62)	Honvédelmünknek van egy <i>békeidőszaki</i> és az ettől eltérő, úgynevezett <i>minősített időszak</i> szabályrendszere. A Magyar Köztársaság Alkotmánya nevesíti a kihirdethető minősített időszakokat, amelyeket részletesen a honvédelmi, illetve más törvények - például a <i>katasztrófatörvény</i> - tartalmazzák. (119)
A békeidőszaki védelmi természetű jogszabályok, illetve azok rendszere nem	A <i>békeidőszaki</i> , védelmi természetű jogszabályok, illetve azok rendszere nem

<p>tér el lényegesen az állami élet más területét szabályozó, azt rendszerbe foglaló szabályaitól. Egy jogállamban a jogforrási hierarchia főszabályát figyelembe véve, a védelemre és az állami élet más területeire is a legfontosabb alapszabályokat, alaptörvényeket, a legmagasabb szintű jogszabályokat az Alkotmány rögzíti. (63)</p>	<p>tér el lényegesen az állami élet más területét szabályozó, azt rendszerbe foglaló szabályoktól. Egy jogállamban a jogforrási hierarchia főszabályát figyelembe véve a védelemre és az állami élet más területeire is a legfontosabb alapszabályokat, alaptörvényeket, a legmagasabb szintű jogszabályokat az Alkotmány rögzíti. (120)</p>
<p><i>Alkotmányunk</i> honvédelemre vonatkozó rendelkezései lehetővé teszik, hogy bizonyos helyzetekben az állami élet más tevékenységét körülhatároló szabályokról eltérő rendelkezéseket állapítson meg. A honvédelem jelentőségét jól érzékelteti az a tény, hogy hatályos Alkotmányunk összesen 14 fejezetéből 6-ban szerepel valamilyen formában a haza védelmének az ügye. Az Alkotmány a magyar állampolgárokra nézve mindössze 3 kötelezettséget állapít meg, melyek:</p> <p>1) „A haza védelme a Magyar Köztársaság minden állampolgárának kötelessége.” /70/H. § (1)/;</p> <p>2) „Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.” (70/I. §);</p> <p>3) „A Magyar Köztársaságban a szülők, gondviselők kötelesek kiskorú gyermekük taníttatásáról gondoskodni.” (70/J. §). (63-64)</p>	<p><i>Alkotmányunk</i> honvédelemre vonatkozó rendelkezései lehetővé teszik, hogy bizonyos helyzetekben - az ország függetlenségét veszélyeztető külső fegyveres fenyegetettség, vagy az alkotmányos társadalmi rend veszélyeztetettsége esetén - az állami élet más tevékenységét körülhatároló szabályoktól eltérő rendelkezéseket állapítson meg. A honvédelem jelentőségét jól érzékelteti az a tény, hogy hatályos Alkotmányunk összesen tizennégy fejezetéből hatban szerepel valamilyen formában a haza védelmének az ügye. Az Alkotmány a magyar állampolgárokra nézve ugyanakkor mindössze három kötelezettséget állapít meg, melyek:</p> <p>a) a haza védelme minden magyar állampolgárnak kötelessége (70/H. §),</p> <p>b) a szülők kötelesek kiskorú gyermekük taníttatásáról gondoskodni (70/J. §),</p> <p>c) a közterhekhez való hozzájárulási kötelezettség (70/I. §). (120)</p>
<p>Nem tartom szerencsésnek, ha mondjuk, egy 41 éves nyugállományba vonult pilótára – akinek a kiképzésére nem kevés pénzt áldozott az állam – egy rendkívüli állapot kihirdetését követően nem számíthatnánk, mert már – a törvény alapján – „kiöregedett”. Nem beszélve arról, hogy – a 27. § (2) d) pontja alapján – aki elérte a hadkötelezettség felső korhatárát (40. év), azonnali hatállyal le kell szerelni akár egy hadiállapot vagy háború kellős közepén. Éppen ezért újra kellene gondolni a korhatár kérdését, és ésszerűen meghatározni ezt! (97)</p>	<p>Nem tartom szerencsésnek és életszerűnek, hogy - a 27. § (2) d) pontja alapján - aki elérte a hadkötelezettség felső korhatárát (40 év), azonnali hatállyal le kell szerelni akár egy hadiállapot vagy háború kellős közepén. Éppen ezért újra kellene gondolni a korhatár kérdését, és ésszerűen meghatározni azt, mivel a speciális területet művelők ezen korhatár felett is alkalmazhatók. (123-124)</p>